

Τα πάθη στο έργο του Γ. Βιζυηνού και η αναζήτηση της λύτρωσης (Ηρακλής Ψάλτης, φιλόλογος)

/ [Πεμπτούσια](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bitly.com/291gdAu>]

Η προκατάληψη συσκοτίζει την αλήθεια. Η αμφισημία της επιστολής την οποία στέλνει ο πατέρας της Κλάρας στον Πασχάλη δημιουργεί σύγχυση. Ο Πασχάλης, επειδή έφυγε από την Φράιβουργ για την Κλάουσταλ, για να μην βρίσκεται κοντά στην Κλάρα, έχει ενοχές, και με βεβαρημένη την συνείδησή του -ιδιαίτερα μετά την επιστολή της συγγενούς της Κλάρας, κυρίας Β.[487]- «διαβάζει» στο γράμμα του πατέρα της τον «θάνατό» της, για τον οποίο θεωρεί τον εαυτό του υπαίτιο. Ο ψυχραιμότερος και αντικειμενικότερος όμως αναγνώστης, ο αφηγητής, το αποκωδικοποιεί σωστά, δεν διαπιστώνει θάνατο της κοπέλας, αλλά ότι της συμβαίνει κάποιο ιδιαίτερα δυσάρεστο συμβάν, ενδεχομένως ανίατη ασθένεια[488]. Λίγο αργότερα ο ίδιος συμπεραίνει: *Ἄλλ' οὕτω συμβαίνει συνήθως, ὁ σάκις ζητοῦμεν ν' ἀποκαλύψωμεν ὡς ἀλήθειαν, οὐχὶ τὸ τί ἔστιν, ἀλλὰ τὸ ὅ,τι ἐπιθυμοῦμεν*[489].

Ψέματα λέγονται. Ο Πασχάλης εγκαταλείπει εσπευσμένως τη Φράιβουργ όχι επειδή επίκειται η μετάθεση της Ακαδημίας σύμφωνα με τα σχέδια του Βίσμαρκ (1815-1898 μ. Χ.), όπως ενημερώνει σε επιστολή του τον αφηγητή, αλλά γιατί επιθυμεί να βρίσκεται μακριά από την Κλάρα, για να την «σώσει»[490]. Ο αφηγητής, επίσης, δεν αποκαλύπτει στον Πασχάλη τον πραγματικό λόγο της ταραχής του, ότι δηλαδή η κοπέλα για την οποία του ομιλεί είναι η ασθενής που συνάντησε στο φρενοκομείο της Γοττίγγης, γιατί θεωρεί ότι είναι σωτηριωδέστερο γι' αυτόν να παραμείνει στην πλάνη του[491].

Η λύτρωση έχει επιλογές. Αναζητείται στην αγάπη, την αγνότητα/καθαρότητα, την εξομολόγηση/συγχώρεση, την (αυτό)τιμωρία, τα δάκρυα, την τέχνη, τη φυγή/όνειρο/τρέλα/θάνατο-μεταθανάτια ζωή και τη «συνάντηση» των ψυχών· σε όλες αυτές τις περιπτώσεις η λύτρωση συνδέεται αναπόδραστα με την ψυχή, *ἐν ἅ χραντον δοχεῖον τῆς εὐλογίας τοῦ Θεοῦ*[492].

[Συνεχίζεται]

[487]Γ.Μ. Βιζυηνός, *όπ. παρ.*, σ.154: *«καὶ μ' ἐξώρκιζεν εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὴν συνείδησίν μου, νὰ καύσω τὴν ἐπιστολήν της, ἀλλὰ νὰ σπεύσω νὰ παρηγορήσω τὴν Κλάραν, ἐάν δὲν θέλω νὰ γίνω ὁ φονεὺς τῆς ἄθωοτέρας ὑπάρξεως τοῦ κόσμου».*

[488]Γ.Μ. Βιζυηνός, *όπ. παρ.*, σσ.154-156.

[489]Γ.Μ. Βιζυηνός, *όπ. παρ.*, σ.161.

[490]Γ.Μ. Βιζυηνός, *όπ. παρ.*, σ.153: *«Ἐνθυμεῖσαι ὅτι σοὶ ἔγραψα ἐντεῦθεν χωρὶς νὰ τὸ περιμένῃς, καὶ σοὶ εἶπον ὅτι ἡ*

ἐπικειμένη μετάθεσις τῆς Ἀκαδημίας προὔκάλεσε τὴν ἐπίσπευσιν τῆς ἀφίξεώς μου εἰς Κλάουσθαλ. Τοῦτο ἦτο κυρίως ὁ ἀσθενέστερος, ὁ καταχρηστικὸς λόγος. Ὁ καθ' αὐτὸ καὶ κύριος λόγος, τὸν ἐννοεῖς τώρα, ἦτον ἡ ἄρσις τῆς μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τοῦ ἠθικοῦ μου ἀνθρώπου διχονοίας, ἦτον ἡ ἀπόφασις νὰ σώσω τὴν Κλάραν».

[491]Γ.Μ. Βιζυηνός, ὄπ. παρ., σσ.160-161: «Κ' ἐνῶ προσεπάθουν νὰ ἀποκρύψω τὴν καθ' αὐτὸ αἰτίαν τῆς ταραχῆς μου, ἀφίνων τὸν Πασχάλην εἰς μίαν πλάνην, ἥτις ἀναμφιβόλως τῷ ἦτο σωτηριωδεστέρα τῆς ἀληθείας, ἐθαύμαζον κατ' ἰδίαν πῶς ἢ μπόρεσε νὰ μὲ διαλάθῃ μέχρι τοῦδε ὁ σύνδεσμος, ὁ συνέχων τὴν ἐν τῷ φρενοκομείῳ τῆς Γοττίγγης δυστυχίαν μὲ τὴν οὔσαν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου!».

[492]Γ.Μ. Βιζυηνός, ὄπ. παρ., σ.143.